

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo oololetno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 8.—
za en mesec " " " 2.—

V opravi prejemov mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrska poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Mažari proti Stürgkhu.

Iz zanesljivega vira se poroča, da se od mažarske strani hudo intrigira proti Stürgkhu radi njegove izjave o hrvaškem vprašanju. Mažari zahtevajo »zadoščenje«, in sicer v obliki preklica ali padca grofa Stürgkha. Če bi se mažarske nakane posrečile, bi nastal v avstrijskem parlamentu položaj skrajno kritičen. Jugoslovani bi bili prisiljeni, v tem slučaju nastopiti z vsemi sredstvi skrajne opozicije bodisi proti Stürgkhu v slučaju preklica, bodisi v slučaju njegovega padca proti kateremu-koli njegovemu nasledniku. Usoda avstrijske zbornice bi bila v tem slučaju zapečaten, kajti opozicija bi bila skrajna, se ne bi ustavila pod nobenim pogojem in tudi ne bi poznala nobenega obzira. V tem slučaju bi se pridružili skrajni opoziciji najzmernejši in najkonservativnejši elementi Hrvaško-slovenskega kluba. Odgovor grofa Stürgkha na dr. Susteršičevo interpelacijo je zgolj notranja zadeva Avstrije. Grof Stürgkh je odgovoren samo avstrijskemu parlamentu, nikakor pa mažarski vladi! Avstrijski parlament je odgovor grofa Stürgkha odobril soglasno. Vsaka notranjepolitična represalija v tem pogledu bi pomenjala nečuvstvo provokacijo avstrijskega parlamenta, zlasti pa Jugoslovanov.

Hrvaško vprašanje in avstrijski parlament.

Zadnji teden je hrvaško vprašanje obvladalo popolnoma avstrijski parlament. Politični svet je stal pod vtisom, da je težje hrvaškega vprašanja zopet na Dunaju, kamor spada po duhu in besedilu hrvaške pragmatične sankcije iz l. 1712. Ta uspeh se je dosegel potom izredno spretnih taktik Hrvaškoslovenskega kluba, ki je znal zainteresirati v prilog hrvaškemu narodu avstrijsko vlado in ves avstrijski parlament. Interpelacija dr. Susteršičeva in tovarišev in odgovor ministrskega predsednika grofa Stürgkha se berejo kakor važni zgodovinski dokumenti in ustvarjajo naravnost platformo za nadaljni razvoj hrvaškega vprašanja v monarhiji.

Prvič je bilo povedano v najslovesnejši obliki merodajni politični javnosti, da tvorimo Slovenci in Hrvati en narod in da je usoda hrvaške kraljevine istovetna z

usodo Slovencev ne le v Primorju, temveč ravnotako tudi v planinskih deželah Kranjski, Štajerski in Koroski. In to stališče je sprejel tudi ministrski predsednik v svojem znamenitem odgovoru.

Splošni vtisek je, da hrvaški narod še nikdar ni dosegel v dunajskem parlamentu takega uspeha kakor zadnji četrtlet. Tak uspeh je treba držati in pod nobenim pogojem dati iz rok. Žalibog smo morali v sobotnem listu poročati o pojavih, ki so bili sposobni označiti uspeh hudo kompromitirati. Razglašanje obstrukcije od liberalne dalmatinske šestorice v tem momentu se nam je zdelo, kakor igranje otroka z vžigalicami. Med tem časom dohajajo novejša poročila, iz katerih se da sklepati, da so se ti gospodje morebiti vendarle že nekoliko streznili in da je mogoče, da se brezmiselnost igra ne bo začela.

Mi bi hrvaškemu narodu le čestitali, če se obistinijo te zadnje novice. Po dogodkih v četrtkovi in petkovi seji državnega zbora je naloga vseh jugoslovanskih poslancev le ta, složno in modro izrabiti ugodne dispozicije vlade in parlamenta in prid hrvaškemu narodu, — ne pa z nezmislno nagajivostjo odbijati tako močne in merodajne faktore in iz prijateljev delati si nasprotnike.

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, Slovenske Ljudske Stranke za tako početje kratkoma ne dobiti. Obstrukcija v sedanjem trenutku se smatra kot skrajno kvarljiva. Koristila bi samo Mažarom. V ogrskem državnem zboru bo, kakor vse kaže, v kratkem prenehala obstrukcija. Lukaseva vlada se ustanovi s pritiranjem Justha in Košuta. V treh ali štirih tednih reši ogrski državni zbor brambeno reformo. Kakšen triumf bi bil za Mažare, ako bi mogli kazati na obstrukcijo v avstrijskem državnem zboru, ki bi imela v posledici uporabljen § 14., kar je pravzaprav istovetno s sistiranjem ustave. Porogljivo bi se morali smejati Mažari, da je ustavljeno ustavno življenje v Avstriji, koder je ministrski predsednik ravnokar protestiral zoper sistiranje ustave na Hrvaškem.

In ta Mažarom tako ljubi položaj naj bi ustvarili Jugoslovani sami? Hrvaško-slovenski klub se tako nezmislne početja nikakor ne more udeležiti in se ga tudi udeležil ne bo, o tem smo mi uverjeni. Hrvaško-slovenski klub pa pomenja okroglo tri četrtine jugoslovanskih poslancev. Njegovo stališče je tedaj merodajno. Svoje taktike ne more uravnati po nazorih drugih, temveč le po svojem lastnem prepričanju, svoji lastni vesti in vednosti. Ako bi temu ne bilo tako, bi ne zaslužil zaupa-

nja, katero uživa med narodom in bi nehal biti tista trdna neomajljiva skala, na katero se z mirno zavestjo naslanjajo Jugoslovani našega cesarstva.

Homerule.

Nemški listi jako značilno molče o zakonskem načrtu, s katerim se podeli Irski avtonomija. Seveda, ta stvar jim je jako neljuba, ker se boje, da bi mogla federalistično gibanje v celi Evropi okrepiti, zlasti pa v Avstriji, kjer nemštvo prevladuje s pomočjo centralistiške ustave.

Načrt irskega homerule se zdaj po prvem branju nahaja v odseku; preteklo sredo zvečer je vlada seznanila z načrtom širšo javnost potom bele knjige.

Homerule obsega 48 paragrafov in 4 dodatne člene.

Bistvene določbe so sledeče:

1. Supremacija parlamenta združenega kraljestva ostane principiarno nedotaknjena.

2. V območje irskega parlamenta ne spada: Trgovina Irske s kraji izven Irske, v kolikor ne gre za obdavčevanje, v kolikor pristojna irskemu parlamentu — nadalje kvarantenske določbe, ladieplovba (izvzemši plovbo po rekah in krajevno pristaniško policijo), razsvetljevanje obrežja, denarna valuta, določbe o meri in važi, trgovinske marke ter patentno pravo.

3. Irski parlament tudi ne sme ničesar določati glede posameznih veroizpovedanj, izvrševanja kulta in veljavnosti mešanih zakonov.

4. Eksekutiva v Irski pripada kralju; kar se tiče uprave, bo izvrševal lord-namestnik vsako prerogativo, katero mu podeli kralj.

5. Vsak irski minister, ki ni član tajnega sveta za Irsko, mora tekom šestih mesecev postati član ene obeh zbornic irskega parlamenta.

6. Irski ministri tvorijo izvršilni odbor tajnega sveta za Irsko.

7. Najmenj enkrat na leto se ima vršiti zasedanje parlamenta; lord-namestnik je skliče, odgodi in razpusti, kakor tudi v imenu kralja postave potrdi ali jim sankcijo odreče.

8. Kar se tiče druge zbornice, senata, znaša poslovna doba senatorjev osem let, ne glede na eventualni razpust parlamenta. Vsake dve leti odstopi četrtina senatorjev in se nadomeste potom imenovanja.

9. Irska spodnja zbornica se izvoli za pet let, ako se prej ne razpusti.

10. Tri leta po uveljavitvi homerula sme irski parlament volivno pravico izpremeniti.

11. Finančne postavke morajo priti iz spodnje zbornice; vendar pa spodnja zbornica ne sme razpolagati s kakim delom javnih dohodkov Irske ali pa skleniti kako davščino, ne da bi to predlagal lord-namestnik.

12. Irski senat ne more nobene finančne postavke zavrniti ali skleniti k njim ali katerikoli drugim postavkam dodatkov, s katerimi bi se bremenila ljudstva pomnožila.

13. Ako nastane med obema zbornicama nesoglasje in je spodnja zbornica od senata zavrženo postavko sprejela tudi v drugem zasedanju, pa je senat zopet ne sprejme, skliče lord-namestnik skupno zasedanje, kjer odloči absolutna večina.

14. Irski parlament ne more skleniti davkov na izvozno in uvozno blago, ako se to blago obenem tudi ne obdavči od strani cele države, oziroma osrednjega parlamenta.

15. Irski parlament se zbere prvi tork septembra 1913.

× × ×

To so temeljne določbe te epohalne postavke. Postava je splošno naravnost zgledna. Točka 3 pomeni varstvo protestantske minoritete; seveda bi se mogla od strani osrednjega parlamenta izrabiti, toda v tem oziru vlada danes na Angleškem toliko toleranca, če izvzamemo par fanatikov, da se ni treba bati zlorabe. Točka 8 Ircem ne ugaja, v kolikor določuje imenovanje senatorjev, namesto izvolitve; vendar bo predlagal senatorje namestnik, ki se bo oziral v prvi vrsti na tajni svet, v katerem bodo Irci odločevali. Točka 11 pomeni tudi precejšnjo omejitev. Izborna pa je določba v točki 10, kakor tudi določbe, ki omejujejo pravice senata. Naravnost klasična je v tem oziru točka 12.

Po kolikih zastopnikih bo Irska v osrednjem parlamentu zastopana, bela knjiga ne pove; najbržeje hočejo to prepušiti odseku. Najbržeje bo 40 irskih poslancev v centralnem parlamentu, in sicer z istimi pravicami in dolžnostmi, kakor jih imajo drugi člani.

Laško-turška vojska.

Splošno sodijo, da so Lahi, ko so napadli minuli teden Dardanele, hoteli doznati, kako turški topničarji streljajo. To so tudi izvedeli. Lahi sicer trde, da turške kroglice laških ladij niso zadele, a Turki

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Njegova radost je postala pa še večja, ko je iz skalne dupline, skrite nekoliko višje pod lijanami, prišel Saba, noseč v zobeh neko žival, katere glava in rep sta visela po obeh straneh njegovega gobca. Mogočni pes je v trenutku prišel gori in položil k Stankovim nogam šekasto hijeno, z zdrobljenim hrbtom in odgrizeno nogo, pri čemur je začel mahati z repom in veselo lajati, kakor da bi hotel reči:

»Priznam, da sem pred levom izgubil pogum, to je res, toda tudi vi ste sedeli na drevju, kot tiči. Toda pogled, da nisem bil len ponoči.«

Bil je tako ponošen sam na sebo, da ga je Stanko komaj mogel pregovoriti, da je pustil smrdečo žival in je ni nesel v dar Nelki.

Ko sta se vrnila, je v taboru že gorel velik ogenj, v posodi je pa vrela voda, v kateri so se kuhala zrna dure dve jerebici in kosi posušenega antilo-

pinega mesa. Nelka je bila že preoblečena v suho obleko, toda izgledala je tako slabo in bledo, da se je Stanko zanj zbal ter jo je prijel za roko, da bi se prepričal, če nima mrzlice in jo vprašal:

»Nelka, kaj ti je?«

»Nič, Stanko, samo zaspana sem silno.«

»Verjamem! Po taki noči! Roki, hvala Bogu, imaš hladni. Ah, kakšna je bila ta noč! Naravno je, da si zaspana. Jaz sem tudi. Ali se ne čutiš slabo?«

»Samo glava me nekoliko boli.«

Stanko ji je položil dlan na čelo. Glavica je bila hladna ravno tako kot roki, kar je bilo dokaz, da je silno izčrpana in oslabiljena, torej je deček vzdihnil in rekel:

»Zavžiti moraš kaj toplega, potem se pa vlezi in boš spala do večera. Danes je vsaj lep dan in ne bo tako, kot včeraj.«

Nelka je pa pogledala nanj s strahom.

»Pa vendar ne bomo tukaj prenočevali?«

»Tukaj ne, ker tukaj leže objedeni konji; poiskali si bomo kakšno drugo drevo ali pojdemo pa v sotesko in bomo tam naredili zeriho, kakršne svet še ni videl. Spaj boš mirno, kakor v Port-Saidu.«

Ona pa je vrgla ročici okrog njegovega vratu in ga začela prositi jokaje, da bi šli dalje, ker na tem strašnem prostoru ne bo mogla zapreti očesa in bo gotovo zbolela. Tako ga je prosila in tako ponavljala vedno zroč mu v oči:

»Kaj, Stanko, kajneda?«, da ji je slednjič obljubil.

»Pojdemo po soteski,« rekel je, »ker tam je senca. Samo obljubi mi, da mi poveš, ako ti upadejo sile ali postane slabo.«

»Ne bo slabo, ne bo slabo! Priveži me k sedlu in zaspala bom med potjo dobro.«

»Ne. Sedel bom na istega konja in te bom držal. Kali in Mea pojmeta pa na drugem, a osel bo nesel šotor.«

»Dobro! Dobro!«

»Tako po zajutruku se moraš nekoliko prespati. Pred poldnem itak ne moremo odriniti, ker je veliko dela. Moramo vjeti konje, zložiti šotor, drugače urediti vreče. Del roči pustimo, ker sedaj imamo samo še dva konja. To nam vzame nekaj ur, medtem se pa prespiš in okrepeš.«

Danes bo vročina, toda pod drevesom ne bo zmanjkalo sence.«

»Kaj pa ti? Kaj pa Mea in Kali? Meni je težko, da bom samo jaz spala, vi se morate pa truditi.«

»Saj bomo tudi mi dobili časa. Zame ne skrbi. V Port-Saidu za časa sku-

šenj večkrat nisem spal cele noči, česar niti moj oče ni vedel. Tovariši tudi niso spali. Saj moški ni taka majhna muha, kakor ti. Niti ne veš, kako danes izgledaš; kakor iz stekla. Samo oči in kodri so te, obraza pa nimaš čisto nič.«

Govoril je šaljivo, toda v duši se je bal, ker pri močnem dnevnem svitu je izgledal Nelkin obraz popolnoma bolan in postalo mu je jasno, da če pojde tako dalje, revni otrok ne samo zamore, ampak naravnost mora umreti. Pri tej misli so mu zatrepetale noge, kajti naenkrat je začutil, da ako bi ona umrla, bi tudi on ne vedel niti čemu živeti, niti čemu se še vračati v Port-Said.

»Kaj pa naj bi potem delal?« pomislil je.

Trenotek se je obrnil od nje, da ne bi Nelka zapazila žalosti in strahu v njegovih očeh, potem je pa stopil k rečem, ki so bile zložene pod drevesom, potegnil je proč plahto, pod katero se je nahajala skatlja z naboji, odprl jo je in začel nekaj iskati.

Tam je imel v majhni steklenički zadnji prašek kinina, katerega je varoval kot oko v glavi za »hudo uro«, to je za slučaj, da bi Nelka dobila mrzlico. Sedaj je bil pa skoraj prepričan, da mora po taki noči vsak trenotek nastopiti prvi napad, torej ga je sklenil prehiteti. Storil je to s težkim srcem,

in Angleži poročajo, da so turške kroglice zadale in močno poškodovale neko laško križarico. Lahki so uradno poročali, da je šlo le za hitro križarenje v Arhipelu in da se je laško brodovje po napadu na Dardanele vrnilo v laško vodovje. A temu ni tako. V soboto še so Lahki bombardirali več krajev. Morebiti imajo tisti prav, ki trde, da gre zdaj Lahom za to, da zasedejo blizu Dardanel kak večji otok, ki bi bil primeren, da tvori opiralnico laškemu brodovju, če bodo Lahki hoteli razsekati gorijski vozniški promet s Turki z napadom na Dardanele, oziroma na Carigrad. Brez opiralnice blizu Dardanel Lahki ne bi mnogo opravili, ker je laško obrežje za uspešen napad preveč oddaljeno. Laško časopisje je zelo nevoljno, ker je laška vlada poročala, da se laško vojno brodovje vrača nazaj v Italijo, kar po sobotnih dogodkih še ni gotovo. Angleži pa v svojem časopisju naglašajo, da kakor Avstro-Ogrska ne trpi, da bi laško brodovje operiralo proti Turkom v Jadranskem morju, tudi Angleži ne morejo dopustiti, da bi Lahki motili carigradski mednarodni paroplovbo. O sobotnih operacijah laškega brodovja so došla sledeča poročila:

Lahki bombardirali grške otoke in maloazijsko obrežje.

Berolin, 22. aprila. »Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada: Laško brodovje je bombardiralo radiobrzajavno brezžično postajo Česme, nadalje Eirydere na Chiosu in Kelenise pri Smirni.

Carigrad, 22. aprila. Listi poročajo, da laško brodovje še vedno križari v Arhipelu, osobito v morju pri Chiosu.

Česme, 22. aprila. Dve laški vojni ladji sta bombardirali v soboto Lačato pri Česmi. Obstreljevanje je povzročilo le malo škode. Lahki so tudi obstreljevali brezžično brzajavno postajo v Makriju.

Carigrad, 22. aprila. Dardanele ostanejo zaprte, dokler bo laško brodovje v Arhipelu križarilo. Turki listi poročajo, da bodo paroplovne družbe zahtevale, da naj Italija povrne škodo, ki jim jo laška akcija povzroči.

Na afrikanskem bojišču.

Iz Tobruka je odpoklican generalni major Signorile. Namešča ga general Amico. Signorileju izroče posebno nalogo. Pri Gargarešu so Lahki odbili ponočni napad kakih 200 Arabcev. Iz Tobruka pa poročajo Lahki, da je streljal sovražnik dne 20. t. m. iz daljave na novo laško utrdbo. Ko so pričeli Lahki streljati iz topov, se je sovražnik umaknil. Iz Neapelja so odposlali Lahki nove oddelke pehote, planincev in ženijske vojaške v Afriko.

Bombardiranje Dardanel.

Že dolgo časa napovedana akcija italijanskega brodovja proti evropski Turčiji se je pred dnevi pričela z bombardiranjem skrajnih utrdb ob vhodu v Dardanele. Da se je to obstreljevanje izvršilo neposredno po posredovanju velevladi in na dan otvoritve turškega parlamenta v Carigradu, kaže na to, da je bilo Italijanom pri njihovi operaciji največ ležeče na političnem učinku. Italijanska mornarica je bombardirala v četrtek od 11. do 2. ure popoldne obrežne utrdbe izven Dardanel. Turki so krepko in uspešno odgovarjali. Neka italijanska oklopnica je postala za boj nespособna. Turki so morskorožino zaprli z minami. Z napadom na dardanelske utrdbe je italijansko-turška vojna stopila v nov štadij in se je njeno pozorišče raztegnilo na evropsko in azijsko turško posest.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

ker je mislil, kaj bo potem, in ako bi se ne bil spomnil, da moškemu in načelniku karavane se ne spodobi jokati, bil bi se razjokal nad zadnjim praškom.

Da bi prikril svoje ginjenje, naredil je jako strog obraz in rekel vrnivši se deklici:

»Nelka, vzemi ostanek kinina.«

Ona je pa vprašala:

»Kaj pa če ti dobiš mrzlico?«

»Tresla me bo. Vzemi, ti rečem.«

Vzela je brez vsakega upora, kajti od časa, ko je postreljal Sudance, se ga je nekoliko bala vkljub vsej skrbljivosti, katero ji je skazoval, in dobroti, s katero jo je obdajal. Potem so se vsedli k zajutroku in po nočnem utrujenju jim je juha dala tega pitja dišala izborna. Nelka je spala takoj po okrepčilu in spala. Tak ur. Stanko, Kali in Mea so medtem pripravili karavano, prinesli iz soteske šotorovo streho, osedljali konje, natovorili tudi osla in zakopali pod koreninami nabaku reči, katerih niso mogli vzeti s sabo. Pri delu jih je silno mučil spanec, toda iz strahu, da ne bi zaspal, je dovolil Stanko sebi in njima samo, da so po vrsti nekoliko zadremali.

Zadnja poročila o nesreči ladje „Titanic“.

Poročila o grozni nesreči »Titanica« vedno bolj ponehujejo. Čas prinaša nove dogodke in kmalu bo skoro pozabljen mrzli grob »Titanicov«. Najnovejša poročila pripovedujejo, da se gospoda, ki je sedela v dvorani za kadilce ob sunku ni posebno prestrašila, kajti ves dan so se peljali skozi ledena polja. Častniki so bili tako prepričani, da se »Titanic« ne bo potopil, da so z rešilnimi deli pričeli šele trideset ure potem, ko je ledena gora zadela v »Titanica«. Sedaj se pojasnjuje, zakaj si nekatera poročila rešencev nasprotujejo. »Titanic« je imel več krovov, na vseh teh krovih so se vršili resni pretresljivi prizori, ne da bi mogli potniki z enega krova videti potnike na drugem krovu. Najmanj poročil je o potnikih na krovu tretjega razreda... Eden rešenih častnikov kapitan Roders pripoveduje, da so paniko povzročili v prvi vrsti najodličnejši potniki. Poslanci, senatorji in drugi veliki gospodje so izvršili pravcati brezobziren naskok na čolne. O rešenih, ki so vsled prestanega mraza na »Karpatihiji« umrli, se poroča, da so jih mnogo med vožnjo od kraja nesreče do New Yorka pogreznil v morje, le trupla odličnejših mrtvecev prvega in drugega razreda so shranili v hladilnih prostorih »Karpathie«. Teh odličnejših mrtvecev je bilo 30. Njihova trupla so ponoči po dohodu parnika v New York prenesli s parnika. Sedaj izjavlja družba »Withe Star Linie«, da bo skrbela za vse, ki so izgubili rednike. Solza ubogih udov pa te obljube ne bodo mogle posušiti. Udoва kapitana Smitha je odposlala sledečo brzajavno na svoje sotrpinke, ki so pri katastrofi izgubile svoje može: »Moje srce se topi žalosti za vas vse in je polno bolesti, da nas bo potrla ta grozna teža, ki nam je bila naložena. Naj bi bil z nami Bog in nas vse tolažil. V globokem sožalju Eleanor Smith.«

O kapitanu Smithu se poroča, da v trenutku, ko se je dogodila nesreča, ni on poveljeval. Takrat je poveljeval drugi častnik, ki je bil pravočasno opozorjen, da se bliža ledenik. Ta častnik se je takoj, ko je parnik zadel v ledenik, ustrešil. On ne bo molčal. Zakaj se ni oziral na svarila, se pojašnjuje morda iz izjave nekega prijatelja kapitana Smitha: Družba »Withe Star Linie« je kaznovala kapitane, ako so na večdnevni vožnji tudi samo 20 minut zamudili. Celo glavni kapitan Smith je bil le po imenu poveljnik ladje. Kralj na ladji je bil predsednik prevozne družbe Ismay. Že takrat, ko je Smith poveljeval parnik »Olimpic« in se je ta parnik zadel v parnik »Hawke«, vprašal je prijatelj Smitha, zakaj se ni ognil. Smith pa je odgovoril: »Vozil sem v pravi smeri, postava je bila torej na moji strani. Lahko bi se pa ognil in to bi zamudilo parnik samo za 10 minut. Kaj bi se pa potem z menoj zgodilo, si lahko misliš.« Isti prijatelj je vprašal kapitana Smitha pred odhodom »Titanica«, zakaj nima »Titanic« dovolj rešilnih čolnov ter je opozarjal na to, da jih ima ameriški parnik »St. Paul«, ki je bil zasidran v »Titanicovi« bližini, mnogo več. Prijatelj je vprašal Smitha, kaj bo, če se pripridi katastrofa. Takrat ga je kapitan Smith pogledal s pogledom, o katerem pravi njegov prijatelj, da ga nikdar ne pozabi ter je odgovoril: »To pa vprašajte predsednika družbe Ismaya in lord Pierriya«. Vsi poveljniki so bili pravcati sužnji kapitalistične družbe,

Bila je morda druga ura, ko so odinili dalje. Stanko je držal pred sabo Nelko, Kali in Mea sta pa jahala na drugem konju. Takoj od začetka niso zajahali v strugo, ampak so šli med bregom in gozdom dalje. Mlada trava je v tej deževni noči jako zrastla, zemlja pod njo je bila črna in je imela sledove ognja. Lahko je bilo uganiti, da je ali Smain s svojim oddelkom šel todi, ali pa, da je požar, zagnan od daleč od vetra letel po suhi travi in ko je slednjič zadel na vlažni gozd, šnil v ne posebno široki plasti med njim in sotesko in divjal dalje. Stanko se je hotel prepričati, če se na tej poti ne najdejo kakšni sledovi Smainovega taborišča ali pa odtiski kopit, in z zadovoljnostjo se je prepričal, da ni videti nič posebnega. Kali, ki se je na take reči dobro razumel, je trdil odločno, da je ogenj moral prignati veter in da je od tega časa preteklo že najmanj kakšnih deset dni.

»Iz tega se vidi,« pripomnil je Stanko, »da je Smain s svojimi Mahdijci že bogve kje in da v nobenem slučaju ne pademo v njegove roke.

(Dalje.)

postali so s potniki vred njena žrtev. Zato je prav, da ameriške oblasti ne izpuste predsednika družbe Ismaya, ki bi se rad hitro vrnil na Angleško. O Ismayu pripovedujejo, da se je s parnika prvi rešil in da je potisnil pri tem na stran žene in otroke. Tudi štiri rešene častnike so pridržale ameriške oblasti, ki obljubujejo najstrožjo preiskavo.

Proviant na krovu potopljenega »Titanica«.

1. 12 škatelj prekajenih slanikov. 2. 45 škatelj svežih rib. 3. 12 sodov nasoljenih slanikov. 4. 2 škatlji makrel. 5. tri želve. 6. 36 zabojev prekajenega mesa. 7. 84 zabojev polenovke. 8. 20 sodčkov ostrig. 9. 10 škatelj svežih slanikov. 10. 250 sodov moke. 11. 400 stotov krompir.

Speči telegrafist parnika »Parisiana«.

Londonski »Daily Chronicle« poroča iz Halifaxa dne 18. aprila, da je tja dospel »Parisian« družbe Allan Line. »Parisian« je dobil zadnje brezžično brzajavno poročilo s parnika »Titanica« v nedeljo ob 10. uri 30 minut, predno je »Titanic« zadel ob ledenik. Edini brzajavni uradnik »Parisiana«, ki je bil 18 ur neprenehoma v službi, je odšel po prejemu te brzajavke spat. Parnik »Parisian« je bil oddaljen 100 milj od mesta nesreče ter bi dospel tja pred »Karpatihijo«, ako bi sprejel pravočasno signale »Titanica«.

Izgube zavarovalnih družb.

Skupno izgubo prizadetih zavarovalnih družb, ki je povzročena vsled izgube ladje, blaga in zavarovalnine ponesrečenih potnikov, cenijo na 700 milijonov mark.

Junaške žene.

Iz New Yorka poročajo: Elizabeta Evans, nečakinja sodnika Cornella, se je na junaški način žrtvovala za svojo teto. Pustila je teto v neki rešilni čoln in ji rekla, da bo šla v drug čoln. Gosposodična Evans je utonila. Šest žena ni hotelo zapustiti svojih mož ter so raje z njimi utonile.

Neka gospa Brown pripoveduje, da so bili v njenem čolnu samo trije moški. Eden izmed njih je napol zmrazil, drugi je bil prestar, da bi mogel veslati, in tretji, nek mornar, je ves prestrašen sedel v čolnu in se branil veslati. Prepustil je to delo ženskam ter jih celo neprestano skušal ovirati pri veslanju, češ, da je vse zaman. Šele ko mu je gospa Brown zagrozila, da ga bo vrgla v vodo, je poprijel za veslo.

Taftov adjutant.

Iz New Yorka poročajo, da opisuje gdčana. Young iz Washingtona slovo s »Titanica« na sledeč način: »Bila sem zadnja, ki sem videla majorja Butta, adjutanta predsednika Tafta. Major Butt je bil navidezno popolnoma miren, ko mi je pomagal v rešilni čoln ter mi preskrbel prostor. Ko je čoln odplul, mi je zaklical: »Pozdravite moje drage!« ter mi smehljaje migal z rokami. Stal je še s klobukom v roki na ladji ter mahaj z njim, ko smo se oddaljili.

Statistični podatki o »Titanicu«.

Današnje slike predstavljajo nekaj zanimivih statističnih posameznosti o potopljenem oceanskem velikanu. Na usodni vožnji je imel »Titanic« s seboj 2358 oseb, od katerih je bilo 350 potnikov I. razreda, 305 potnikov II. razreda in 800 potnikov III. razreda, medtem ko so 903 moške opravljali ladijsko službo na parniku. Temu ogromnemu številu ljudi, ki je enako številu prebivalcev kakakega malega provincialnega mesta, je odgovarjala primerno tudi množina provianta na parniku. Kako ogromno množino živil je vozil »Titanic«, nam naša statistika dovolj jasno spričuje. Poleg tisočev živih živali je bilo potrebno na tisoče zabojev in sodov, da so zadovoljili potrebam potnikov in posadke.

Danes opoldne so nam došla še naslednja poročila:

vo. Predsednik »Withe Star Linie«, Ismay, je na parniku »Febric« poizkušal pobegniti, pa so ga prijeli. Neki zaslišani častnik je o tem, zakaj je rešeno toliko moštva, odgovoril: »Ko smo bili v rešilnih čolnih in smo reševali ljudi iz valov, je od šestih iz valov rešenih ljudi bilo vedno pet kurjačev ali natakarjev.«

ja. 12. 750 kg sira. 13. 10.000 funtov sladkorja. 14. 500 kg čaja. 15. 42 sodov fižola. 16. 917 kg tobaka. 17. Zaboji jajc. 18. 1200 kg mila. 19. 3000 funtov kave. 20. 40 volov. 21. 10 telet. 22. 130 prašičev. 23. 80 ovac. 24. 60 jagnjet. 25. 90 gosi. 26. 350 rac. 27. 400 golobov. 28. 200 fazanov. 29. 250 jerebic. 30. 250 rac. 31. 800 prepelic. 32. 2000 kokoši.

Milijarderka Astor živi.

London, 22. aprila. Zadnja newyorška poročila zatrjujejo, da žena milijarderja Astor ni umrla, kakor so poročali, marveč da še živi.

Lastnik največje nemške porcelanske tvornice utonil s »Titanicom«.

Rudolstadt, 22. aprila. Ustanovitelj največje nemške porcelanske tvornice, Strauss, je s »Titanicom« utonil.

Poročilo preiskovalne komisije.

London, 22. aprila. Iz New Yorka poročajo: Odbor rešencev »Titanica« poroča, da je certifikat trgovskega urada dovoljeval, da sme ladja voziti 3500 potnikov in da mora imeti rešilne čolne za 950 potnikov. Odbor opozarja, da je ponesrečeni morsk velikan razpolagal s premalo rešilnimi čolni, da je bilo moštvo premalo izurjeno in da je služilo na ladji premalo častnikov, ki naj bi nadzorovali vkrcavanje v čolne. Taka vkrcavanja bi se morala vaditi. Preiskovalna komisija je zapolnila vse rešilne čolne »Titanica«. Ravnatelj paroplovne družbe Withe Star Linie je priznal, da je »Titanic« vozil pred nesrečo z brzino 21 vozljev.

Nauki iz nesreče »Titanica«.

Frankobrod, 22. aprila. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Londona: Družba Cunard Line je svojim kapitanom ukazala, da morajo vsi parniki voziti 160 milj južneje, kakor je vozil ponesrečeni velikan »Titanic«.

Nečak španskega ministrskega predsednika z ladjo »Titanica« utonil.

London, 22. aprila. Med potniki »Titanica« je potoval tudi nečak španskega ministrskega predsednika Canaleja, o katerem se nič ne poroča in o katerem sodijo, da je utonil. S »Titanicom« so izginili tudi diplomatični papirji ameriškega poslanika v Carigradu, kakor tudi neko važno poročilo namenjeno amerškemu vojnemu ministrstvu.

Junaško postopanje Guggenheima.

London, 22. aprila. Pomožni točaj »Titanica«, Etches, je ženi Benjamina Guggenheima sporočil moževe zadnje pozdrave in ji povedal, da je Guggenheim do zadnjega pomagal ženskam v čolne se vkrcavati in da je nato sam utonil.

Belgijska subskripcija za žrtve »Titanica«.

Bruselj, 23. aprila. »Soir« poroča, da izda posebno številko svojega lista in da nakaže izkupilo te številke žrtvam ladje »Titanica«.

Na »Titanicu« je divjal tudi požar.

New York, 22. aprila. Senatni odbor je povabil k razpravam v Washingtonu velik broj rešenih potnikov, med njimi tudi rešeno Astorjevo ženo. Rešeno osebo »Titanica« poroča, da ker je divjal v skladiščih premoaga požar, so do čolne odstranili iz skladišč premoaga »Titanic« zadel v ledeno goru, je varila ledena voda v premogova skladišča in so nasproti navalu vode odnehale stene, ker jih ni kot protiutež podpiral premog in je zato ladja tudi izgubila ravnotežje. Strojevodje so osta-

li na svojih mestih pri brzgalkah in so utonili, kurjači so pa poskakali v morje in se rešili na nekem brodu. Ko se je parnik potopil, so zadeli z vesli vedno na mrliče, ki so plavali na površju morja, ker so imeli rešilne pasove.

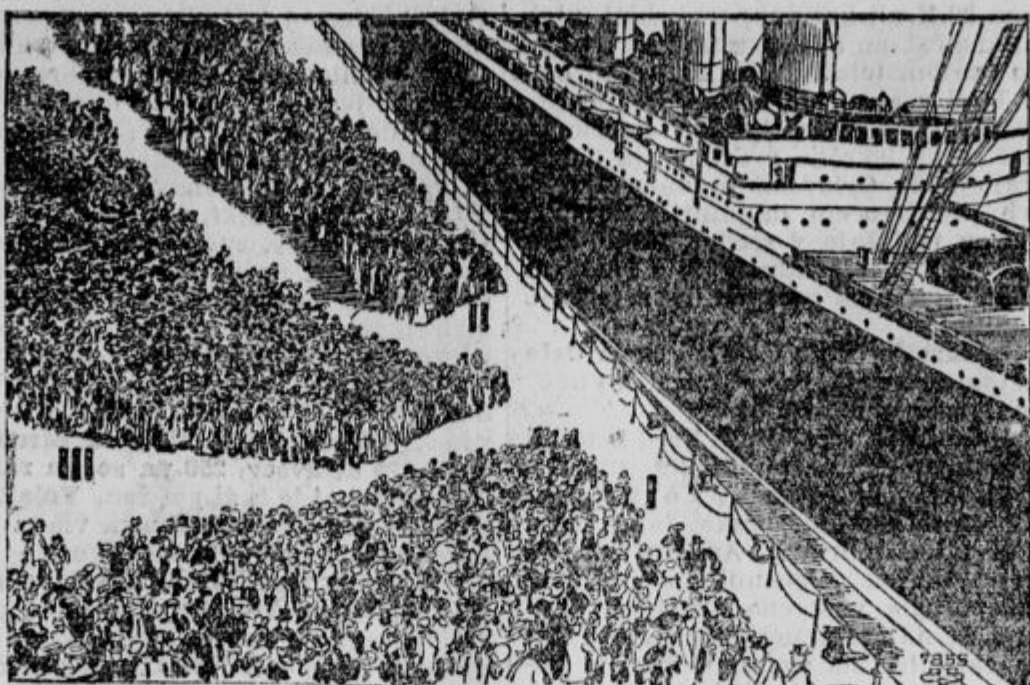
Boj za Dunaj.

Jutri se prično dopolnilne volitve za dunajski občinski svet. Dunajski občinski svet obstoji iz 165 občinskih svetnikov, od katerih jih je 48 izvoljenih v prvem, drugem in tretjem volilnem razredu, ostalih 21 pa v četrtem volilnem razredu. Doslej so imeli od teh 165 mandatov krščanski socialci, to je na krščansko socialnem programu izvoljeni občinski svetniki 143 mandatov in sicer vse mandate drugega in tretjega razreda, 14 mandatov četrtega in 33 mandatov prvega volilnega razreda. Liberalci so imeli ostalih 15 mandatov prvega, socialni demokratje ostalih sedem mandatov četrtega volilnega razreda. Ta teden bo treba nanovo zasesti 21 mandatov četrtega volilnega razreda in 48 mandatov drugega volilnega razreda, kakor tudi pet mandatov prvega in štiri mandate tretjega volilnega razreda; skupno torej 78 mandatov, več kot 47 odstotkov skupnega števila mandatov. Od 87 mandatov, ki jih ne bo treba nanovo zasesti, jih imajo 15 liberalci in 72 krščanski socialci. Vendar pa se morajo nekateri mandatarji, ki so bili izvoljeni na krščansko socialni program, od števila krščansko socialnih mandatarjev odšteti, ker so popolnoma odkrito odstopili od stranke. S temi renegati vred ima opozicija na razpolago tedaj 19 mož, krščanski socialci pa nad 68. Da dobe kvalificirano večino, morajo torej krščanski socialci v sedanjem volilnem boju pridobiti najmanj 32 mandatov, ker je potrebno število 100 glasov za sprejetje važnejših predlogov. Nasprotniki seveda streme po tem, da bi krščanskim socialcem iztrgali čim več mandatov, da bi potem krščanski socialci ne imeli več kvalificirane večine. Oni ne upajo le, da bodo iztrgali krščanskim socialcem 14 mandatov četrtega volilnega razreda, temveč tudi na 30 mandatov drugega volilnega razreda in pred vsem one v krajih Währing, Leopoldstadt, Landstrasse in Josefstadt. Da bi potisnili krščanske socialce v tem volilnem boju popolnoma v ozadje, na to sami ne vejejo in razširjajo tozadevne upapolne čisti po svojem židovskem časopisju le aradi, da bi dali poguma svojim pritašem, krščansko socialne volilce pa plašili. Njihovo pravo in resno stremenje pa je, iztrgati krščanskim socialcem kvalificirano večino, da bi mogli virati delo občinskega sveta, da bi ventuelno vsled tega prišlo tudi do razusta istega. Pri splošnih volitvah pa pajo dobiti večino.

Jutri voli 371.998 volilnih upravitelcev četrtega razreda.

Iz Hrvaške.

Izjava grofa Stürgkha v avstrijskem državem zboru glede Hrvaške je grozito učinkovala na Ogrskem, kakor piše am »Pester Lloyd«. »Hrvatski« se o tem oroča iz Budimpešte: Govor avstrijskega ministrskega predsednika, s katerim je odgovoril na jugoslovansko interpelacijo, je v grških političnih krogih izzval veliko gorčenje. Ogorčeni so radi »predrznosti« avstrijskega ministrskega predsednika, ki »usoja« korak za korakom vtikati se v isto notranje ogrske stvari in s tem bistveno otežuje položaj narodne stranke dela. pložno se smatra, da je grof Stürgkh s svojim govorom ne le otežil stališče dejavne stranke, marveč je tudi Lukacsu in njegovi misiji vrgel polena na pot. Kraljevi komisar na Hrvaškem je postavljen po grški vladi z odobrenjem edino kompetentne kronce. Zato so ogrski ministri odgovorni samo vladarju in ogrskemu parlamentu in je to skupna zadeva, ne pa avrijska. Mažari groze avstrijskemu ministrskemu predsedniku, zlasti vladna glasila naravnost besné. — Izmed hrvaških novinskih listov se z jugoslovansko cijo na Dunaju obširno bavita »Hrvat« in »Pokret« — seveda iz razumvih razlogov ne komentujeta mnogo, arveč le prinašata objektivna poročila o »godkih«. »Hrvatska« poudarja, da je to vi pot, da so merodajni krogi na Dunaju vno izjavili, da se hrvaško vprašanje tiče le monarhije ter da je vpliv avstrijske ade v varstvo ustavnih zakonov osnovan. Grof Stürgkh je opustil dosedanj obij avstrijskih ministrov, ki so se ob vsam takem slučaju skrili za inkompetenco; glasil je, da se ta reč tiče, in prav zelo je cele monarhije in zato tudi avstrijske ade. Utemeljil je to svojo izjavo z obstoimi zakoni, z načeli politične uvidnosti koristi za dinastijo in monarhijo. — Priminjamo, da začetek tega članka »Hr« tske« kaže, da je bil uvod najbrž konfi-

Potniki »Titanica«.

I. 350 potnikov I. razreda. II. 305 potnikov 2. razreda. III. 800 potnikov III. razreda.

sciran in kasneje le za silo dopolnjen. »Pokret« v začetku svojega poročila kratko naglašja, da je jugoslovanska akcija v dunajskem državnem zboru glede hrvaškega vprašanja tekla v povoljni smeri in da so hrvaški in slovenski poslanci bili v položaju, da opravičeno ploskajo odgovoru ministrskega predsednika grofa Stürgkha. — Obširno poročajo o tej reči dalmatinski hrvaški listi in poudarjajo velik uspeh akcije.

Ustavljene hrvaški listi. Policijsko poverjenišvo v Zagrebu je ustavilo izdajanje pravaške »Posavske Hrvatske«, ker ni odstranila napisa »glasilo stranke prava« in kot političen list ni položila kavcije. Začasno preneha izhajati tudi »Rječki Glasnik«, ki se je sedaj tiskal na Sušaku, pa se je hotel preseliti v Reko, da se ogne naredbam komisarijata. Toda državno odvetništvo na Reki je zahtevalo položitev 10 tisoč kron kavcije. List začasno ustavi izhajanje.

Cuvajev padec. Budimpešta, 20. aprila. Vkljub temu, da so se danes razširjale med političnimi krogi vesti, da novi ministrski predsednik ni za takojšnjo odpravo komisarijata na Hrvaškem, zatrjujejo v krogih narodne delavne stranke z vsjo resnostjo, da je Cuvajev padec sklenjena stvar in da bo imenovan grof Teodor Pejacsevics za hrvaškega bana.

»Obzor« popravlja: Ni res, da z glasili »Dioničke Tiskare«, z »Obzorom« in »Malimi novinami« kraljevi komisarijat za Hrvaško drugače postopa, kakor s pravaškimi in koalicijskimi časopisi. Ni res, da so časopisi »Dioničke Tiskare«, »Obzor« in »Male novine« oproščeni kavcije. Nasprotno je res, da je »Dionička Tiskara« u Zagrebu« za liste, ki so njena lastnina, položila kavcijo na redarstvenem poverjeništvu za mesto Zagreb, in to za »Obzor« znesek 5000 K, glasom člana 56. blagajniškega dnevnika, a za »Male novine« tudi znesek 5000 K, glasom člana 57. blagajniškega dnevnika od 5. t. m., dočim »Agrarier Tagblatt« ni last »Dioničke Tiskare«. Ni dalje istina, da je »Dionička Tiskara« frama-sonska.

LUKACS

namerava obdržati v svoji vladi vse dosedanje ministre Khuenove vlade. Sam prevzame ministrsko predsedstvo in notranje ministrstvo, finančni minister postane državni tajnik Felescki. Lukacs je bil zdaj že osmič imenovan za ministra; sedemkrat je bil za finančnega ministra imenovan, zdaj ob njegovem osmem imenovanju je postal ogrski ministrski predsednik. Lukacs je izjavil, da predstavi novo vladu ogrski zbornici najbrže 29. aprila. 30. aprila pa zboruje na željo avstrijske vlade delegacije. Izvesti namerava Lukacs volilno preosnovo po demokratičnih načelih in upa, da bodo s preosnovo tudi socialni demokrati zadovoljni; varovati pa hoče ob-

enem tudi mažarske koristi. Julij Justh izjavlja, da če bo Lukacsev program sprejemljiv, ustavi njegova stranka tehnično obstrukcijo. Kossuth je pa izjavil, da je Lukacsevo stališče po Stürgkhovi izjavi v avstrijski zbornici izredno otežkočeno in da se mora proti Stürgkhovi izjavi protestirati. Kossuth sodi, da se imenovanje komisarja na Hrvaškem ne more opravičiti. Na avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha bluvajo Mažari še vedno oženj in žveplo. Ogrsko časopisje hoče Stürgkhovo glavo prej, predno odpravijo Cuvajevo strahovlado na Hrvaškem.

VSTAJA V MAROKU ZADUŠENA.

Po hudem boju so iz Mekineja došli francoski vojaki v Fezu osvojili vse postojanke, ki so jih zasedli uporni marokanski vojaki. Upornike so zaprli. Francozi so izgubili 8 mrtvih in 20 ranjencev. V Maroku imajo Francozi zdaj 26.570 vojakov, 7260 jih je nastanjenih v Mekineju in v Fezu. Armada maročanskega sultana šteje 6000 mož, 4000 jih je nastanjenih v Fezu. Ob alžirsko-maročanski meji stoji 10.000 francoskih vojakov.

Dnevne novice.

Čehi o uspehih »Hrvaško-slovenskega kluba«. Praška »Union« piše k zadnji interpelaciji hrvaško-slovenskega kluba v dunajski zbornici in odgovoru grofa Stürgkha sledeče: Odgovor grofa Stürgkha se mora pozdraviti z največjim veseljem. Ta odgovor je prišel o pravem času in bo v vseh jugoslovanskih krogih brezdvomno dober utis napravil. Na vsak način je želeli, da merodajni krogi na stališču, označenem od grofa Stürgkha, tudi vztrajajo in od svojega prepričanja ne odjenjajo, kar se je že večkrat zgodilo. Pa tudi če bi se to zgodilo, se bo štel ta odgovor avstrijskega ministrskega predsednika o hrvaškemu komisarijatu vedno za častno delo in bo veljal vedno za svetlo točko avstrijske vlade.

Nečuvno početje hrvaških dijakov? V sobotnem listu smo objavili poročilo tržaškega »Piccolo« (ki je bilo tudi po vseh drugih listih), ki pravi, da so se ob prihodu 150 hrvaških dijakov v Belgradu vršile velike manifestacije, ki so dosegle višek pred kraljevo palačo. Kralj se je prišel zahvaliti k oknu, manifestanti pa da so mu klicali: »Živio kralj vseh Jugoslovancev!« — Tako poročilo. Odkrito izjavljamo, da resno dvomimo nad istinitostjo te vesti, v kolikor se tiče označenega akla-miranja srbskega kralja Petra. Kajti to bi ne bila le nečuvna breztaktčnost, koja se konečno pri vročerkvni mladini ne jemlje baš tako natančno, to bi bila marveč že lahkomišljeno, da ne rečemo hudodelsko igranje z najvišjimi interesi hrvat-

skega naroda — bilo bi veleizdajstvo na politični ideji Hrvatsva. — Z elementi, ki bi bili sposobni za kaj takega, nima ogromna večina hrvaškega naroda nobenega opravka in ravno tako ne celotni slovenski narod. Takih elementov bi se moral otresti hrvaško-slovenski narod kakor strupenih reptilij. Tega se še manjka, da bi se proglasal srbski Peter kot kralj »vseh Jugoslovancev« — tisti Peter, ki je, kakor znano, le potom bestijaličnega umora prišel na svoj zelo majavi prestol in o kojem ogromna večina Jugoslovancev v obče nič vedeti noče. Poudarjamo še enkrat: vest je docela neverojetna. Če bi pa bila vendarle resnična, bi bil to dokaz, do katere stopnje moralne gnjilobe je privedlo del hrvaške mladine pokretaštvo in koalicijsko mažaronstvo.

O demonstracijah v Belgradu poročajo listi, da so hrvaški dijaki srbsko zastavo poljubili in naglašali, da se nahajajo v svobodni in neodvisni državi. Demonstraciji so načelovali srbski oficirji in vojaška godba. Kralj Peter se je s princzi zahvaljeval za ovacije, o klich se je že poročalo. Srbsko kraljevo himno so Hrvati in Srbi poslušali odkriti. — Mi se sklicujemo pri tem na to, kar smo že o tej stvari izjavili, zdi se nam neverjetna. Kajti hrvaško dijaštvo je izjavilo, da ima njegov izlet v Belgrad izključno naučen pomen, čemu tedaj srbska vojaška godba, čemu se je udeležil manifestacije srbski kralj in princzi, čemu poljubljanje srbske zastave? Če bi to bilo res, potem bi bili hrvaški dijaki hrvaško stvar do skrajnosti kompromitirali in resnične interese svoje domovine naravnost izdali! Fraterniziranje s Srbijo ne bo v Avstriji nikomur nič imponiralo in bi moglo vse stranke le odbiti. Srbija Hrvaški ne more prav nič pomagati. Zato še enkrat rečemo: Ne moremo in ne moremo verjeti, da bi se bilo kaj takega res dogodilo. Ako pa se je, je dolžnost tistega dela hrvaškega dijaštva, ki se oklepa katoliških in hrvaških domovinskih idealov, proti temu najodločneje protestirati! Potem bi bil to zopet dokaz, da tudi v narodnem boju nikdar ne moremo iti skupaj z liberalci, ki vsako stvar vedno le kompromitujejo. Gospodje bodo seveda vpili o »denunciacijah«. Pametno se obnašajte, pa bodo taka poročila nemogoča!

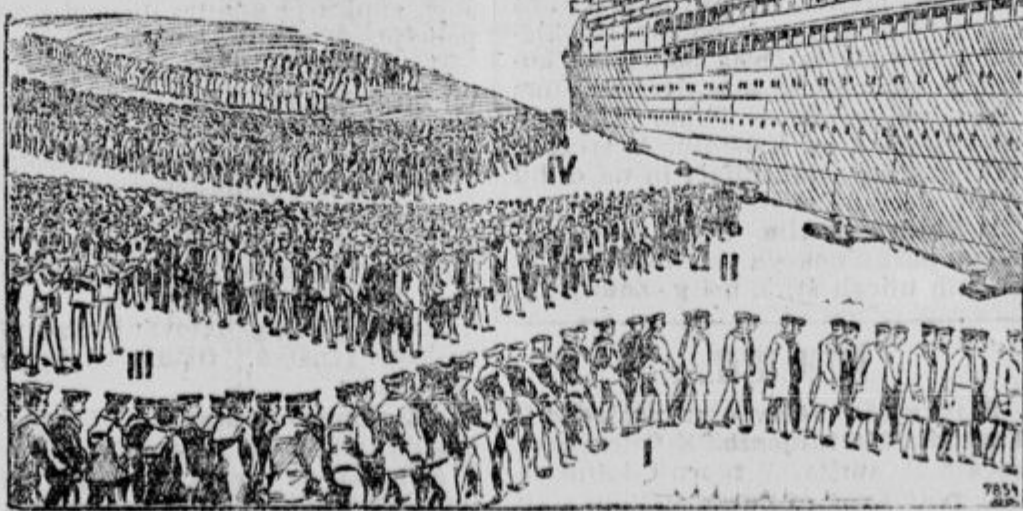
Glede udeležbe hrvaškega dijaštva na mednarodnem evharističnem kongresu na Dunaju smo dobili od dobropoučene strani pojasnilo, da hrvaško katoliško narodno dijaštvo ni storilo takega sklepa, kakor ga je nekdo v »Hrvatski Rieči« objavil, marveč se je le izrekla misel, da ne bo mogče za ta kongres tako aktivno sodelovati, kakor bi bilo želeli. Kar se tiče izleta v Belgrad, je med hrvaškimi katoliki dosti ljudi, ki se boje, da ne bo Hrvatom prav nič koristil. Tako bi katoliško dijaštvo ustreglo le svojim najhujšim nasprotnikom, ako bi sledilo nekaterim radikalcem, dokazuje med drugim dejstvo, da se »Slovenski Narod« strašno veseli, da hrvaški dijaki ne bodo šli na Dunaj. Iz tega se vidi, da tiči za agitacijo zoper udeležbo hrvaških katolikov pri mednarodnem evharističnem kongresu in izletom v Belgrad znano frama-sonsko maslo. Jugoslovansko frama-sonstvo v zvezi z mažarskim in nemškim se namreč letošnjega evharističnega kongresa na Dunaju silno boji, ker dobro čuti in ve, da bo zlasti združitev avstrijskih katoličancev v eno falango zelo pospešil. Zato te intrige, ki se spretno skrivajo pod narodno krinko. Prepričani smo, da hrvaško katoliško dijaštvo, ki je vsikdar tako zvesto in junaske stalo na braniku za hrvaške svetinje, liberalne nakane pozna in se nadejamo, da se bomo na Dunaju vsi videli in našli v gorečem navdušenju okoli središča naše vere.

Smrtna nesreča. Pretekli petek se je v Butajnovi, občina St. Jošt ponesrečil pri delu tesar Martin Dormiš iz Stare Vrhlike. Zavalilo so se nanj hodi in ga tako poškodovali, da je na mestu obležal mrtev.

Nepošten občinski tajnik. Skala Matevž iz Ljubna na Gorenjskem je bil svoj čas trgovski pomočnik. Ker mu ni prijala ta služba, je šel za občinskega tajnika v Metliko. Tu je bil prvih sedem mesecev leta 1911. Zupan Franc Jutraš ga je kmalu zasačil pri mnogih nepravilnostih. Ko je občina naročila od Kmetijske družbe kranjske semenskega krompirja, je ta krompir začetkom prodajal 100 kg po 12 kron in denar zase spravljaj. Zupan je naznanil tajnika sodišču, ki je dognalo, da je od skupička za krompir zase pridržal najmanj 150 kron — in naredil občini tudi druge škodo, pomeverjenja okoli 300 K. Skala je pa med tem pobegnil neznano kam. Tiralica pa ga je po dolgih petih mesecih dne 17. t. m., ko je mislil, da je vse že pozabljeno, dohitela v St. Jerneju, kjer je sedel šele nekaj dni kot občin-

Ladijsko osobje »Titanica«.

I. 70 častnikov in mornarjev. II. 390 inženirjev in strojnikov. III. Godba. IV. Natakariji in dr. 350. V. 50 kuharjev. VI. Telegrafisti I. dr.

ski tajnik; orožništvo ga je oddalo okr. sodniji v Kostanjevico.

— **Prihodnji semenj za kože in kožuvino** se bode vršil dne 5. in 6. maja t. l. v prostorih javnega skladišča »Balkan« na Dunajski cesti št. 33. Vse tozadevne informacije daje radevolje spedijska in komisijska družba »Balkan«, Ljubljana.

— **Potres na Dolenjskem.** Mokronog, dne 20. aprila 1912. Danes zjutraj ob 2. uri 5 minut smo s strahom začutili dva močna, tri do štiri sekunde trajajoča potresna sunka. Nenavaden vtis je naredilo, da so bila naenkrat vsa okna v trgu razsvetljena. Ljudje so se vsled sunka zbudili, tički v gajbici silno frfotali, kmalu nato pa je sledil lahnej suneč. Tudi večeraj, dne 19. aprila ob pol 10. uri dopoldne se je pojavil enaki potres. Škode ni nobene.

— **Napredek Slovencev v Ameriki.** V Ely, državi Minnesota, je bil dne 2. t. m. izvoljen za mestnega blagajnika g. George L. B. ič z veliko večino in za mestna odbornika tretjega okraja Slovenca gg. Steve Banovec in Paul Bukovec.

— **Povodenj v Bosni.** Iz Bos. Broda se poroča, da je Sava prestopila bregove in preplavila kraje Močile gornje in Poloj. Polje je opustošeno.

— **Nezgodil.** 11letni Janez Stepišar, posestnikov sin iz Čemšenika št. 13, je našel iz cerkve domov grede nabasano patrono, s katero se je potem na nekem vrtu igral. Patrona pa je eksplodirala in mu odtrgala tri prste desne roke. — Rudolf Ribnikar, sin perice, s Sela št. 4, obč. Moste, se je igral z drugimi otroci večeraj v nedeljo v Godčevi šupi na Predovičevem selu, pri čemur se je prevrnila nanj truga za pesek, da je obležal nezavesten in so ga morali težko poškodovanega prepeljati v deželno bolnišnico.

Pri žrebanju turških srečk dne 1. aprila 1912 je zadela glavni dobiček 400.000 frankov št. 516.534. 30.000 frankov je zadela št. 1.894.983, po 10.000 frankov ste zadeli št. 975.277 in 1.577.070, po 2500 frankov so zadeli št. 461.175, 528.970, 676.049, 678.458, 827.579, 1.015.288, po 2000 frankov so zadeli št. 31.579, 451.841, 464.585, 516.535, 607.675, 704.265, 844.429, 1.172.663, 1.690.079, 1.831.386, 1.851.967 in 1.935.466. Nadalje je bilo izžrebanih 28 dobitkov po 1000 frankov in 1650 dobitkov po 400 frankov. — Prihodnje žrebanje turških srečk bo dne 1. junija 1912. — Priporočamo nakup turških srečk v korist »Slovenski Straži« in opozarjamo na današnji zadnevni inserat.

Ljubljanske novice.

lj **Seja »Slov. kršč. - soc. zveze«** bo danes v ponedeljek ob pol osmi uri zvečer v »Ljudskem domu«. Ker so na dnevnem redu zelo važne zadeve, se želi, da se udeležijo te seje tudi ves pomnoženi odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem občnem zboru.

lj **Predavanje o živalih v pradobi,** pojasnjeno z zanimivimi skioptičnimi podobami se jutri vrši v veliki dvorani »Ljudskega doma« točno ob 8. uri zvečer in ne v veliki dvorani »Uniona«. Vstopnina na stojišča 10 vinarjev, na sedeže pa 30 vinarjev.

lj **Šentpeterčani!** Mladina je up naroda, njegova bodočnost, njegova sreča ali pogibel. Odtod ta boj za mladino, ki ga gledamo dan na dan. Šentpeterski Orel bi ne vršil svoje naloge, če bi ne posegal v ta boj, zastavil vseh svojih moči za blagor in srečo slovenske mladine. A brez pomoči bo boj težak in naide na zmago ničeve. Zato se Obrata šentpeterski Orel tem potom do Vas, gospodje duhovniki, obrtniki, trgovci in delodajalci sploh, za pomoč, da nam pomagata v boju za našo mladino s svojim vplivom, da pošljete vaje in učenice v naše vrste, kjer se bodo vzgajali v vztrajne, trdne značaje, zveste, pridne delavce, zanesljive proke za srečnejšo bodočnost našega naroda. Tudi Vi, katoliški stariši, ste poklicani, da skrbite za svoje otroke. Premisliti Vam je, v kako družbo boste poslali svojo deco. Ne more Vam biti vseeno, ali so Vaši otroci verni, pošteni; ali polni duha svobodomiselnosti, ki je vir nesreče za slovenskega mladeniča. Vira je oni studenec, iz katerega naj srka mladina svoje moči, zato mladino proč od društev, ki ne vidijo tega studenca! Moralne pomoči nam je torej treba v prvi vrsti, a nič manj važna je gmočna, finančna pomoč. Društvo brez gmočnih sredstev je kakor cvetlica brez mokrote, živi počasi, a kmalu začne hirati in polagoma vsahne. Naš telovadni odsek je kakor cvetlica. Mlad je še in potrebuje gmočne podpore. Načrti so narejeni, izvršiti jih je treba, a to ne bo šlo brez denarnih podpor. Odbor šentpeterskega Orla pozivlje iz teh razlogov vse somišljenike, da pristopijo k odseku kot ustanovni člani z enkratnim zne-

skom 20 K ali kot podporni člani z letnim doneskom 5 K, oziroma se pridružijo bratom telovadcem kot redni člani! Tudi vsak drugi najmanjši dar dobrodošel! — Somišljenike stariše in mojstre pa iskreno prosimo, da priporočajo našo Orlovsko organizacijo v skrb jim izročeni mladini! Telovadci naj sep riglašajo v sredo in soboto ob 8. uri v telovadnici v Ljudskem domu. — Vse za prospeh in srečo naše mladine!

lj **Starejše brate ljubljanskega Orla** se s tem opozarja, da se zanesljivo udeleže današnje telovadbe.

lj **Nesreča v rodbini.** Pred osmimi dnevi je umrla tukajšnjemu trgovcu z leseno robo g. Matko Arko t u ljubka 11 let stara hčerka Zdenka, danes pa je na škrlatici umrla g. Arkotu triletna hčerka Verica. Neusmiljeno je kruta smrt posegla v srečno družinsko življenje in odtrgala neutolažljivim staršem najljubše na svetu. Gospej in gosposdu Arko ob prebrdki izgubi naše najiskrenejše sočutje.

lj **Umrla je** večeraj učiteljica gdčna Alojzija Vonderschmit, stara 26 let. Pogreb bo v torek ob 5. uri popoldne z Rebra št. 13.

lj **Avtomobilna nesreča na Dunajski cesti.** Gdčna Keršičeva mrtva. Večeraj zvečer je v Keršičevi gostilni v Spodnji Šiški povabil tukajšnji trgovec g. Karol Čamer-nik g. Jožefa Rojina, krojaškega mojstra, g. Janeza Rojina, kleparskega mojstra v Spodnji Šiški, njegovo soprogo in gospe Keršičevo iz Spodnje Šiške na vožnjo z avtomobilom na Posavje. Gospa ni imela časa in je dovolila svoji 14letni hčerki Mariji Keršič, da se je odpeljala z družbo. Pri povratku v bližini artiljerijske vojašnice srečal je avtomobil kmečki mesarski voz brez luči. G. Čamer-nik, ki je strogo na levi popolnoma pravilno vozil, je še pravočasno opazil nerazsvetljen voz, dal mu je signal ter se vozu tako daleč ognil, da je zavozil celo čez kup peska. V tem momentu pa je konj skočil z vozom na stran v avtomobil. Pri tem je konj skoro gotovo s kopitom prebil prvo pnevmatiko ter obenem zagnal svoje vozilo popolnoma pod avtomobil, vsled česar je nastal tako močan sunek, da so vsi v avtomobilu sedeči zleteli iz avtomobila. Gdčna. Keršičeva, ki je sedela v naročju g. Josipa Rojine, je z g. Josipom Rojino odletela skupno iz voza, vendar tako nesrečno padla, da je v nekaj minutah preminola. G. Josip Rojina, ki je padel tik poleg nje, se je poškodoval samo lahko. Skočil je takoj k gospodni Keršičevi, klical je »Mici, Mici!«, pa gospodniča je bila že nezavestna, vsa v krvi, ker si je razbila čeljust in lobanjo. Ko so o nesreči doznali v vojašnici, so pod vodstvom inspeksijskega častnika prihiteli na pomoč ognjčar Seljak, desetenik Pivc in topničarja Golob in Francelj ter pričeli z vso požrtvovalnostjo z rešilno akcijo. Gospodniču Keršičevo so prenesli v vojašnico, kjer jim je pa v marodni sobi umrla. Gosp. Čamer-nik je samo nekoliko opraskan na kolenu. Gosp. Janez Rojina si je zlomil ključnico na rami in nekoliko opraskan, njegovi soprogi, ki je najdale odletela, se pa ni nič zgodilo. Oba sta doma v Šiški in ne v bolnici. V bolnici ni nobenega ponesrečenca. Avtomobil ima tudi nekaj poškodb. Priče izpovedujejo, da g. Čamer-nik ni vozil prehitro, da je vozil strogo pravilno in se torej krivde na nesreči nikakor ne more pripisovati g. Čamer-niku. Za voznikom kmečkega voza so bili poslani vojaške in orožniške patrulje. Čuje se, da je dotični kmečki voznik tudi težko ranjen. Cela družba je bila tako prestrašena in zmešana, da je bilo večeraj skoraj vsako zaslisanje nemogoče. Saj pa tudi ni čudno: bolečine, mrtvo mlado nadbudno dekle, obupna žalost njene matere, vse to mora pretresti vsako, še tako trdo srce. O pretresljivi nesreči je bilo obveščeno sodišče, ki je danes dopoldne izvršilo na licu mesta komisijski ogled.

lj **Umrl** je čevljarški mojster in meščan gospod Marko Špan, star 79 let.

lj **Bivši Hribarjev kočijaž se obesil.** Večeraj dopoldne so dobili v lasnem stanovanju na Poljanski cesti št. 23 na vratih obešenega bivšega kočijaža bivšega župana Hribarja, samskega dninarja Matijo Plevela, rojenega 14. februarja 1862. v Vodicah pri Kamniku, ki je bil pri bivšem županu Hribarju za kočijaža. Navedenec je popolnoma klečal. Na lice mesta došla policijska komisija je zamagla konstatovati le smrt ter je odredila, da so truplo pripeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Nesrečnež je bil nekoliko udan pijači in na duhu omejen, sicer pa mirnega značaja.

lj **Najden petelin.** Našli so v Sodnijskem parku nekega petelina. Dobi se v Sodnih ulicah št. 3, pri g. Zamljenu.

Razne stvari.

Stavkujoče delavce so postreljali; 270 mrtevih, 250 ranjenih. Z Peterburga poročajo 21. aprila. V zgornji dolini sibirske reke Lene so množestavilni zlati

rudniki, izmed katerih so najbogatejši last ruskega carja. Delavstvo v teh rudnikih je bilo izkoriščano do skrajnosti. Slednjič je bilo suženjske udanosti konec in delavci so stopili v stavko. Ruske oblasti niso niti z mezinem genile, da bi vplivale na poravnavo med stavkujočimi in podjetniki, pač pa so podnatile razburjenost rudarjev s tem, da so dale aretirati voditelje stavke. Delavci so se zbrali pred jetnišnico in so demonstirali povsem mirno proti zaporu svojih tovarišev. Nenaadno je pričelo vojaštvo streljati, ne da bi dalo preje kakršnokoli svarilo. Učinek je bil strašen. Strelji so ubili 270 delavcev, 250 pa so jih ranili. Med mrtevimi je tudi pet žen. Vojaki so porabili vse strelivo. Ruska vlada prikriva nezasišano grozodejstvo.

Čkaško vseučilišče obsojeno radi ženskega klobuka. Kaj vse more povzročiti modern ženski klobuk, priča naslednja dogodka, ki danes razburja vso Ameriko: Čikaška študentka Estelle Mercy je nedavno prišla k predavanju z ogromnim modernim klobukom, ki so ga strokovnjaki cenili precej nad 1000 K, in v dragoceni elegantni obleki. To je na vseučilišču zbudilo splošno pozornost in strogi gospod dekan se je začel zanimati, od kod ima dijakinja tak dragocen klobuk. Gdč. Mercy je izjavila, da ji je vse to poklonil njen stric; toda dekan ni tako hitro verjel ter nadaljeval preiskavo. In pokazalo se je, da je gospi tako sijajno opremil nek od žene ločeni mož — sedaj ženin študentke Mercy. Dekle je bilo nato relegirano, toda stvar s tem še davno ni bila končana. Gdč. Mercy je namreč proti čikaškemu vseučilišču vložila tožbo radi razžaljenja časti in zahtevala 400.000 K odškodnine. Glavna razprava se je vršila v znamenju največje razburjenosti; vseučiliški dekan se je celo tako izpozabil, da je zaklical: »To je rojena koketa! (Proti sodnikom:) Celó sedaj tu ves čas koketira z vami!« To je bil hud poper in dijakinja je nervozno trepetala, misleča, da je vse izgubljeno. Toda — ni zastoj koketiranja! Sodniki so se odstranili k posvetovanju in celih šest ur jih ni bilo nazaj. Izvedelo se je, da so se vršile med njimi pravcate govorniške bitke, končno je zmagal klobuk in razsodba, ki jo je vse z največjo napetostjo pričakovalo, se je glasila tako, da mora vseučilišče plačati tožiteljici 10.000 krov. Presenečena študentka veselja poskoči, zagrabi klobuk, ki je na mizi kraljeval kot dokazen predmet ter ga vrže v zrak z vzklikom: »Maščevana sem, moja čast je rešena!« Kako se je godilo pri tem dekanu, si lahko mislimo; seveda je takoj vložil revizijo in tako bodo imeli Američani še enkrat svoj užitek na račun študentkininega klobuka.

Štir nožen Sherlock Holmes. V nekem malem mestecu Besarabije so nedavno našli umorjeno družino nekega trgovca, obstoječo iz moža in žene in treh nedoraslih otrok. Ker domača policija ni našla nobene sledi krivcev, so nemudoma brzojavili v Odeso po »Špicca«, to je najboljšega policijskega psa. Takoj je bil odposlan orožniški častnik, da spravi psa na določeno mesto. Žrtve so še nedotaknjene ležale v posteljah, kakor so jih našli. »Špic« se je takoj z vsem zanimanjem zavzel za svoj posel: skrbno je vohal po sobi in končno izpod najmlajšega otroka izvlekel križast robec. Potem je planil k vratom, in ko so ga spustili z vrvice je tekkel preko dvorišča, preskočil nekaj plotov in potem — vedno z nosom ob tleh — tekkel proti bližnji vasi; pred neko hišico se je ustavil in začel srdito lajati. Prihitele redarji so s silo odprli zaprta vrata in »Špic« je planil naravnost na posteljo, kjer je ležal nek mož, ki, ter se z zobmi zakadil vanj. Komaj so ga odtrgali od neznanca in deli zopet na vrvice. Možki je nekaj časa tajil, potem pa je v celem obsegu priznal zločin. To pa ni bilo »Špicovo« prvo junastvo, marveč je v 18 mesecih svoje »službe« odkril pred tem že 8 morilcev. Zato pa tudi ob paradi nosi srebrn ogrljak z medaljami, na katerih so vtisnjeni dnevi in letnica njegovih junastev. »Špic« je upanje in ponos odeske policije.

† Ana F'lozofova V Petrogradu je umrla tajna sveinica A. A. F'lozofova, prvoboriteljica za žensko izobrazbo, v starosti 74 let. Vse, kar ima rusko žensko na polju izobrazbe, je njena zaslug. Mnogo je storila tudi za človekoljubje in osnovala mnogo podjetij, kjer žensko dobiva delo in zaslužek. Leta 1879. je bila prognana, a to ni ustavilo njenega delovanja za blagor ruskega ženstva. Ostala bo Rusinjam nepozabna.

Zrakoplov v morju. Dne 14. t. m. dopoldne je našel nek norveški parnik v Atlantskem oceanu zrakoplov »Centaur«, s katerim se je dan poprej dvi-

gnil v zrak zrakoplovec Lelup kot udeleženec zrakoplovne tekme v St. Cloud. Colnič zrakoplova je bil prazen. Domnevajo, da je Lelup utonil. Od 17 zrakoplovov, ki so se pri tekmi dvignili v zrak, se jih je 16 srečno spustilo nazaj na zemljo. Lelupov zrakoplov je po sporočilu ostalih zrakoplovcev zagrabil vihar in ga gnal proti morju.

Potni listi za Tripolitanijsko. Kdor namerava potovati v Tripolis in Cirenajko, mora imeti potni list, v katerem je izrecno naveden kraj namembe.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZDRAVJE SVETEGA OČETA.

Berolin, 22. aprila. Vossische Zeitung poroča iz Rima, da se je zdravstveno stanje Svetega Očeta zopet poslabšalo.

DOPOLNILNA DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV NA KOROŠKEM.

Beljak, 22. aprila. Jutri se vrši v okraju Beljak dopolnilna državnozborna volitev za mandat umrlega soc. dem. Rieseja. Večeraj je bil tu socialnodemokratski shod, na katerem so govorili socialnodemokratski državni poslanci Renner, Glöckel in Seitz. Nemški nacionalci za zmago svojega kandidata dr. Angererja proti soc. dem. kandidatu Grögerju napenajo vse sile. Nemški nacionalci so tudi v slovenskih občinah priredili več shodov, na katerih je proti socialni demokraciji za nemške nacionalce rohnal bivši ljubljanski socialni demokrat Linhart. Za nemškega nacionalca Angererja sta skupno nastopala Linhart in »Narodov« ljubljenež župnik Čeky. Nemški krščanski socialci kandidirajo župana Hernlerja iz Šmartnega pri Beljaku, ki bo pa samo števeni kandidat. Volitev se vrši od 8. zjutraj do 4. popoldne.

GROF STURGH V AVDIJENCI.

Dunaj, 22. aprila. Večeraj je cesar sprejel grofa Stürgkha v daljši avdijenci.

BIVŠI FRANCOSKI POSLANIK.

Dunaj, 22. aprila. Cesar je sprejel večeraj v poslovilni avdijenci francoskega poslanika Croziera.

DEMENTI AVSTRO-OGRSKE BANKE.

Dunaj, 22. aprila. Avstro-ogrsko banka izjavlja, da je vest, da bi bil neki njer uradnik sprejel 100 ponarejenih dvajsetkronskih bankovcev, ne da bi jih bil spoznal, neresnična.

PREISKAVA GLEDE »TITANICA«.

New-York, 22. aprila. Preiskava glede potopljenega »Titanica« postaja vedno bolj senačna. Dognalo se je, da je »Karthia« na brzojavna vprašanja glede nesreče in števila rešencev zato molčala, ker je bil velik del osebja od Withe Stara podkupljen. Tudi se trdi, da so kurjači »Titanica« rešili le tiste, ki so jim za to obljubili velike vsote.

ANARHISTIČNI ATENTAT.

Sevilla, 22. aprila. Nek anarhist je vrigel v gledališču med predstavo na tla bombo, ki je razpočila. Ena oseba je ubita, 20 težko ranjenih. Atentatorja so zaprli.

VIHARJI V AMERIKI.

New-York, 22. aprila. V mestu Hennessey je vihar podrl 50 hiš in ubil dve osebi. Tudi v državi Colorado je vihar ubil več oseb.

✠

1274

Potrta pregloboke žalosti javlja pretužno vest, da nama je kruta usoda vzela še drugo iskreno ljubljeno hčerko

VERICO

ki je danes zjutraj ob 1. uri po kratki muke polni boleznii, v nežni starosti 2 1/2 leta preminula.

Pogreb bo v torek ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 22. aprila 1912.

Matko in Pavia Arko.

I. slov. pogr. zavod Jos. Turk.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 22. aprila 1912.

Pšenica za april 1912	12'02
Pšenica za maj 1912	11'91
Pšenica za oktober 1912	11'22
Rž za april 1912	10'—
Oves za april 1912	10'08
Oves za oktober 1912	8'90
Koruza za maj 1912	9'40
Koruza za julij 1912	9'30

Efektiv trdno.

ČEŠKI KANDIDATI OB DUNAJSKIH OBČINSKIH VOLITVAH.

Praga, 22. aprila. Češki listi poročajo, da kandidirajo Čehi jutri ob dunajskih občinskih volitvah bivšega ministra dr. Začka, inženirja Jožefa Seichertja in poslanca Franca Tomaška.

BOJKOTIRANA OGRSKA RAZSTAVA V BELGRADU. — IZJEMNO STANJE NA HRVAŠKEM IN BULGARI.

Ogrski trgovci in tvorničarji so v Belgradu priredili razstavo, ki je pa jako slabo obiskovana, ker jo Srbi radi dogodkov na Hrvaškem bojkotirajo. Bulgari, ki so zelo radi koketirali z Mažari, zelo obsojajo zadnje dogodke na Hrvaškem. »Mir«, glasilo sedanje bulgarske vladne stranke, piše med drugim: Avstro-Ogrska je dozdaj izhajala s politiko kompromisov in sporazumljenja posamnih narodov. Zelo so nas zato presenetila poročila o diktaturi na Hrvaškem, ki je brez taktna odredba. To dejstvo škoduje ugledu avstro-ogrške monarhije, ki je tako zvezana z Balkanom in bi morala biti zgled dobre uprave balkanskim državam. V boju s Hrvati ne bodo zmagali Mažari. Nemogoče je ob sedanjem probujanju narodne zavesti potlačiti in potlačiti kak narod. Mažari bodo prisiljeni se umakniti, ker zahtevajo koristi celotne monarhije in je nemogoče ob pretežnem slovanskem prebivalstvu vladati državo izključno nemško ali pa mažarsko. Mažari tvorijo otok zase ne le v monarhiji, marveč tudi v Evropi. Vse simpatije, ki so jih imeli, so zdaj zapravili, ker tiranizirajo slabotnejše. Mažarsko nasilstvo obsoja vse evropsko časopisje. Čim prej Mažari izpregledajo svojo napako, tem boljše zanje, ker tvorijo le otok med dvema velikima oceanoma: tevtonskim in slovanskim. Mažari zamorejo obstati le, če živijo v ljubezni in v slogi z narodi, v katerih sredi žive. Vsak poizkus diktature po srednjeveških vzorcih se mora izjaloviti in ponesrečiti se bo tudi sedanji mažarski poizkus. — Bulgari se imajo Hrvatom veliko zahvaliti. Rajni djakovski biskup Strossmayer je na svoje stroške pustil v Zagrebu tiskati leta 1860. makedonske narodne pesmi, ki sta jih nabrala brata Miladinov. Veliko Bulgarov se je izobrazilo na zagrebškem vseučilišču, dokler se ni Bulgarija otrsela turškega jarma.

DR. KRAMAŖ PROTI DR. STRAN- SKEMU.

Brno, 22. aprila. Včeraj so priredili mladočehi v 20 moravsko-čeških mestih shode, na katerih so ustanovili samostojne mladočehske organizacije. Shode je vpriporil dr. Kramar, ki hoče v prvi vrsti uničiti moravsko ljudsko stranko, ki jo vodi dr. Stransky.

PONAREJENI AVSTRILJSKI BANKOVCI.

Berolin, 22. aprila. »Lokalanzeiger« poroča z Dunaja: Poučeni krogi so zelo pozorni, ker se je danes sklicala zaupna seja Avstro-ogrške banke. Gre za poročila o ponarejenih 20 kronskih bankovcih. Baje se je izkazalo, da 20 kronski bankovci niso ponarejeni, marveč da so bili v tiskarni nepravilno tiskani, ne da bi banka vedela, koliko nepravilno tiskanih 20 kronskih bankovcev da so izdali. Nadalje se pa tudi govori, da je banka zamenjala en zavoj 100 kronskih bankovcev (100 komadov) za tisočkronske bankovce in da so bili stokronski bankovci ponarejeni.

Gablonz, 22. aprila. V soboto sta tu neki Dunajčan in neka Dunajčanka zamenjala 30 ponarejenih 20 kronskih bankovcev, ne da bi ju bili prijeli, ker sta mesto zapustila, predno je bila o zadevi poučena policija.

: Naročajte „Slovenca“ .:

SMEŠNICE.

V kavarni.

»Ali si kaj slišal, kakšna nesreča je zadelo Alfreda?«

»Nič se ne. Kaj pa?«

»Pomisli, z mojo ženo je zbežal v Ameriko.«

Iz ljudske šole.

Gospod katehet je hotel razložiti otrokom, da je pri vsaki stvari treba božjega blagoslova.

Ker je imel navado pojasnjevati svoja predavanja z zgledi vsakdanjega življenja, je začel:

»Ako imam njivico, jo orjem in obsejem, solnce jo ogreje in dež namoči, česa je še treba, da bi izzrastle iz zemlje lepi klasi, polni rumenega žita?«

»Gnojale« je odvrnil Jurček iz zadnje klopi.

Hiša na prodaj

s 4 sobami ter prodajalno in trgovino z vinom in tremi kletmi, zraven lep in velik zelenjadni vrt. Vse v jako dobrem stanju. Cena po dogovoru. Več pove uprava »Slovenca« pod št. 1202.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeno soprogo, oziroma oče, svak, stric in stari oče, gospod

Marko Špan

bivši čevljar in meščan ljubljanski

po kratki, komaj dvodnevni bolezni v 79. letu svoje starosti v nedeljo ob 8. uri zjutraj nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši danes, v ponedeljek ob 1/2 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 11 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja. Dragega rajnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev. 1261

LJUBLJANA, dne 22. aprila 1912.

Žalujejo ostali.

Na Trati v Poljanski dolini je v bližini župne cerkve naprodaj

hiša

pripravna za gostilno ali trgovino. Cena po dogovoru. Oglasiti se je pri Martinu Vodniku, posestniku na Trati h. št. 10, pošta Gorenjavas nad Skofjo Loko. 1269

Udobno stanovanje

s štirimi sobami, kuhinjo in pritiklinami na lepem kraju ter z velikim vrtom se da v najem s 1. majem v Rožni dolini, I. vrsta, št. 153. 1264 6

Lepo posestvo na prodaj!

Tik okrajne ceste, blizu lepega trga in železniške postaje na Spodnjem Štajerskem se prodaja. Lepo poslopje, njive, sadonosnik, travniki in gozd. Vpraša se pri Antonu Petauer, posestnik in gostilničar, pošta Šmarje pri Jelšah. Tam se da zelo dobra 1254

gostilna v najem ali na račun.

Slovenske narodne pesmi za citre in petje.

Priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani.

Izšli so prvi trije zvezki. Dobivajo se po 2 K v knjigarnah in pri izdajatelju v Ljubljani, Dolenska cesta št. 21. Izdajatelj pošilja proti povzetju. Kdor pa mu pošlje denar naprej, kar je najceneje, dobi zvezke poštnine prosto. Pesmi so tako urejene, da jih sme peti tudi nedorasla mladina. 1238

Služba

občinskega tajnika

v Žužemberku je razpisana. — Plača 720 kron na leto in nekaj postranskih dohodkov. Nastop službe 1. majnika.

Županstvo Žužemberk,

20. aprila 1912.

1263

Vehovec, župan.

Sanatorij „Mirni dom“

priporočen od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take, ki so samo okrepčanja potrební. — Cene so zmerne.

Vpraša naj se pri Dr. Fran. Ceh, Gornja sv. Kungota pri Mariboru. 1161

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je nesreča ugrabila ljubljeno edino hčerko, oziroma sestro, gospodično

Marijo Keršič

v mladi dobi 14 let. Pogreb ljubljene, na tako tragičen način vzete hčerke bode v torek, dne 23. t. m. ob četrt 5. uro popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški na pokopališče v Dravljje.

Spodnja Šiška, dne 21. aprila 1912.

Ivan, Peter, Karol, Tonček, bratje.

Antonija vdova Keršič, mati.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

1263

A I 965/11/20.

Oklic.

V zapuščinski zadevi po dne 3. decembra 1911 umrlem Francetu Pavliču, župniku v Ljubljani se bodo

na javni dražbi, dne 24. aprila 1912 ob 9. uri popoldne

prodala v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 78 razno perilo, 1 kovčeg, duhovne knjige, 1 zlata verižica, srebrne žlice in vilice.

C. kr. okrajno sodišče Ljubljana, odd. V.,

dne 12. aprila 1912.

1262

Pristno, čisto

brinjevo olje

v velikih in manjših množinah proti takojšnemu plačilu se želi kupiti. Prijazne ponudbe pod B. Z. 716 na upravo lista. 1272

št. 9103.

1268 (3)

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službe

okrožnih zdravnikov

1. na Brdu pri Kamniku s sedežem v Lukovici, 2. v Cerkljah pri Kranju, 3. v Fari s sedežem na Petrinji v kočevskem okraju, 4. na Grosupljem v ljubljanskem okraju, 5. v Idriji, 6. v Logatcu s sedežem v Planini, 7. na Raki v krškem okraju.

S temi službami je združena za kraje pod 1, 2, 5, 6 in 7 letna plača 1400 K, za kraja pod 3 in 4 pa 1600 K, potem za vse kraje letna aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Zdravnik v Fari dobiva od ondotnega zdravstvenega okrožja tudi 2000 K pavšala za uradna pota v Osilnico in Banjaloko, zdravnik v Logatcu (Planini) 500 K prispevka k plači od občine Planine, zdravnik na Brdu 400 K priboljška in 500 K pavšala za vožnje k bolnikom od okrožja, zdravnik v Idriji 600 K priboljška, 400 K za opravila v tamkajšnji okrožni bolnici in 480 K za uradna pota v Žire od okrožja. Zdravnik na Raki ima po nekem volilu naturalno stanovanje z vrtom in vinogradom za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raki.

Prosilci za razpisane službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 20. maja t. l.

in jim prilože dokazila o starosti, upravičevanju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, telesni sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 18. aprila 1912.

Izborna eksistenca.

Glavno ravnateljstvo neke velike avstr. družbe (nikako zavarovanje) za vojvodino Kranjsko namerava poveriti dobro priporočenim osebam, ki si žele res dobre eksistence

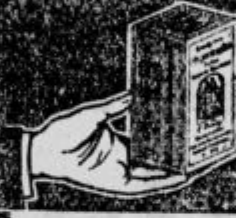
z izredno visokim dohodkom ravnateljstvo za nekatera okrajna glavarstva na Kranjskem.

Strokovno znanje ni potrebno. Pouk se izvrši. Nikake kavicje, nikakih licenc, pristojbin, pač pa po obsežnosti okraja 1000 do 2000 K gotovine za oskrbovanje zaloge potrebno. Ponudbe pod: R. 33, poste rest. Trst. 1266

„Kralj“ južnoameriških rek - Hrval.

J. F. Votruba priobčuje v »Agr. Tagblattu« daljši sestavek o Dalmatincu Mihanoviču, ki je združil v svoji roki plovo po južno - ameriških rekah in poseduje danes 300 parnikov v vrednosti 60 milijonov kron. Razven tega je Mihanovič udeležen pri nešteti drugih gospodarskih in denarnih podjetjih v Argentini — ne le s svojim denarjem, nego tudi s svojim delom, kajti kamor založi svoj denar, tam Mihanovič tudi dela in nadzira. Mihanovič je prišel leta 1866. v Montevideo kot priprost dalmatinski mornar. Od tu se je podal v notranjost dežele, da si z delom zasnuje varno bodočnost. Toda bili so takrat slabi časi, ker je ravno divjala med Lopezom in državami Brazilijo, Uruguayem in Argentino vojna. Ko je bila vojna končana, je ostal Mihanovič praznih rok prav kakor je prišel, in globoko razočaran in nevoljen se je podal v Buenos Aires, da se od tu vrka na parnik in vrne dom. V Buenos Airesu je moral več dni čakati na odhod in je med tem časom imel priliko opazovati tamošnje življenje. In tedaj je njegovo dušno in telesno oko obstalo na veletoku La Plata, na katerem se je razvijal živahen promet. Njegove prirojene trgovske zmožnosti, njegov bistri praktični pogled mu je odkril pomen te prometne poti in mu dal spoznati velike možnosti razvoja v tej smeri. Opustil je namero, da bi se vrnil dom ter je ostal v Buenos Airesu. Vstopil je v službo pri neki manjši spedijski tvrdki, pridno delal, opazoval, razmišljal in štedil. Do leta 1875. si je toliko prihranil da je postal sam svoj in se pogodil za vožnjo po La Plati z dvema majhnima parnikoma. Kmalu nato je kupil parnik za vožnjo na lasten račun in mu dal ime »Felix Esperanza« — »Srečno upanje«. Počasi je pomnožil svoje brodove z nekaj barkami in že leta 1876. je blizu obrežja otvoril svojo pisarno. Neugnana pridnost, vstrajnost, premišljenost in varčnost so bili Mihanoviču zvesti zavezniki in so njegovo podjetje dvigali vedno višje. Osvojil si je promet na La Plati in drugih velikih rekah in ga razvil in organiziral tako, da nima enakega zgleda na svetu. Razven tega oskrbuje njegovi parniki promet med južnimi morskimi pristanišči Argentine in proti severu z Brazilijo do Porto-Allegre. V Argentini ima danes plovo po rekah skoro isti pomen in isti obseg, kakor železniški promet. Angleži, ki imajo 90 odstotkov argentinskih železnic v svojih rokah, so zato že dolgo želeli, da si osvoje tudi promet po rekah. Jeli so se pogajati z Mihanovičem in po večletnih

pogajanjih dovolili v velike denarne žrve in razne ugo... za Mihanoviča in njegove sinove, ki so vsi v veliki meri podedovali izvrstne očetove lastnosti. Mihanovičevo podjetje se je spremenilo v akcijsko družbo Mihanovič, pri kateri je kot ustanovitelj udeležen z velikim delom delnic; sam je tudi predsednik, njegovi sinovi pa ravnatelji. Ime Mihanovič ne pomenja danes le velike finančne sile, marveč tvori v prvi vrsti temelj trgovski solidnosti in gospodarski reelnosti za vso južno Ameriko. Razumljivo je, da tega moža tudi naša država ni mogla prezreti; saj je on zvezda vodnica, opora in ponos tamošnje avstrijske kolonije, krog njega se kakor krog svoje osi suče in razvija vse njeno gospodarstvo. Da je tak mož tudi za našo izvozno trgovino največjega pomena, je samoposebi umevno. Mihanovič je bil dolgo vrsto let avstro-ogrski generalni konzul; naš vladar mu je podelil več redov, pred dvema leti pa ga je povzdignil v plemski stan. Danes je Mihanovič že nad 60 let star, a še vedno neugnano marljiv in delaven kakor mravlja, vse še sam nadzira, povsodi sam sodeluje. Vse, kar je on ustvaril, nosi glavne znake njegovega značaja: Razumno, solidno gospodarstvo in velika varčnost. Njegova monumentalna palača, ki stoji na mestu prvotne skromne njegove pisarne in v kateri je danes zaposlenih precej nad sto uradnikov, oprava v uradih in parniki z vso opremo — vse to kaže krepko solidnost, dovršenost in ugodnost, a nikjer ni niti sledi pretiranega luksusa, nikjer nič nepotrebnega, nikjer potrate. Naj še omenimo, da Mihanovič ni pozabil svoje domovine, da je ostal Avstrijec, Dalmatinec in Sloven; svoji »sestanciji«, ki po svoji razsežnosti prekaša marsikatero nemško kneževino, je dal ime »Dalmacija«.

Svet in pomoč
za tiste, ki trpijo
na težkem prebavljenju vsake
vrste, gorčol, tvari kisline, zaprtje, bolečinah v želodcu in s tem v zvezi stoj čim slabos i.

nudi jo že 80 let sem priznane pristne

Brady-jeve želodčne kapljice 3378

prej Marijceljske kapljice imenovane. Varujte se enako glasečih se ponaredb in popačih in pazite na stransko varstveno znamko s podpisom C. Brady. — Dobiva se v vseh lekarnah. — Podiljatev v provinco po lekarni C. Brady, Dunaj, Fleischmarkt 2. 462. 6 steklenice za K 5.90, 3 dvojenke steklenice za K 5.90 franko.

Priporočam domačo najnovejšo konfekcijska trgovina Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

A v III/11.

1244

Razglas javne dražbe.

V zapuščinski reči po dne 10. novembra 1911 na Dobrovi št. 19 zamrlem Gregorju Selanu vršila se bode na prošnjo dedičev javna prostovoljna dražba v zapuščino spadajočih nepremičnin: hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in raznih borštov

dne 24. in 25. aprila 1912

na Dobrovi, na licu mesta od 9. ure dopoldne naprej.

Navedeno posestvo sklicalo se bode po cenilni vrednosti in po posameznih parcelah in boršti tudi po zaznamovanih delih in koncem dražbe izklicalo se bode tudi celo posestvo skupaj.

Kupci morajo deseti del izklicne cene kot vadij takoj v roke sodnega komisarja pred dražbo založiti.

Dražbeni pogoji so v pisarni c. kr. notarja Ivana Plantana, Cigaletova ulica šte. 7 na vpogled.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1912.

Ivan Plantan,

c. kr. notar kot sodni komisar.

Hiša trgovino

z dobro vpeljano, že več let obstoječo

z mešanim blagom, se radi družinskih razmer, takoj proda. Cena ugodna, nastop takoj. Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 1204. 1204 3

Dobro vino

je na prodaj v kmetskih kletah; posreduje Posojilnica v Kaštelu pošta Buje v Istri. 690

3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznani doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavih je dobil prve medalje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozolji itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodlom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodlom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tržnica. — Preizkušano lekarniško blago
Drogerijske cene. — Mastim za živinorejce. — Telefon 190 3481

Št. 2547/V. u.

Razglas o klasifikaciji konj za leto 1912.

I. Klasifikacija konj in tovarne živine, vrši se letos po razpisu c. kr. deželne vlade z dne 16. marca 1912, šte. 6937, za mesto Ljubljano dne 23. 24. in 25. maja, in sicer na konjskem sejmišču poleg mestne klavnice po nastopnem redu:

Dne 23. maja t. l.

- a) ob 9. dopoldne za II. okraj (št. Jakobski del);
- b) ob 10. dopoldne za III. okraj (dvorni del).

Dne 24. maja t. l.

- ob 9. dopoldne za IV. okraj (kolodvorski del).

Dne 25. maja t. l.

- a) ob 9. dopoldne za I. okraj (šolski del);
- b) ob pol 10. dopoldne za V. okraj (predkraj: Hradeckega vas, Dolenjska cesta, Hauptmanca, Illova, Karolinska zemlja, Črna vas);
- c) ob 10. dopoldne za Vodmat;
- č) ob pol 11. dopoldne za vse one konje, ki so bili dne 23. in 24. maja zadržani.

Tega reda se je strogo držati.

II. Dohod h klasifikacijskemu prostoru je od Gruberjevega kanala.

III. V obližju tega prostora ni dovoljeno voz puščati.

IV. Ako bi kakega konja ne bilo mogoče v določenem času pripeljati k ogledu, je vzrok naznaniti pravočasno mestnemu magistratu (vojaškemu uradu) ali pa komisiji. Za konje, ki so oproščeni od klasifikacije in za žrebeta ki letos ne dopolnijo četrtega leta, prinese bo s seboj v smislu § 7. minister-ske naredbe z dne 18. marca 1891, št. 35 drž. zak. izpričevalo, obsegajoče razloge oprostitve. To napravita dva posestnika konj, kojih konji se predstavijo.

V. Lastniki konj se opozarjajo, da je vse izpremene, ki se dogode v času med naznanitvijo in pa med klasifikacijo konj, to je od 10. maja do všteteja 25. maja naznaniti mestnemu magistratu.

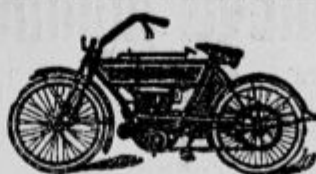
VI. Lastniki konj, ki opuste predstavo svojih konj in se ne morejo dovolj opravičiti, se kaznujejo v smislu ministrske naredbe z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, z globo do 200 K ali z zaporom do 20 dni; poleg tega pa morajo plačati vse stroške poznejše klasifikacije.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. aprila 1912.

1207

Zupan: dr. Ivan Tavčar, l. r.

Zastopstvo le prvovrstnih tovaren in priznano najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloge pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. — Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. — Benzin in olje za vse uporabe. — Izposojalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi vozili. — Interesantom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

1144